

หัวข้อวิทยานิพนธ์	นโยบายต่างประเทศของปากีสถานต่ออัฟกานิสถานหลังการโค่นล้มระบอบฏอลีบาน (ค.ศ.2001 – 2008) Pakistan's Foreign Policy toward Afghanistan after Taliban Regime (2001 – 2008)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนิภาพร ลือราช Miss. Nipaporn Luerach
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. จรัญ มะลูลีม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “นโยบายต่างประเทศของปากีสถานต่ออัฟกานิสถานหลังการโค่นล้มระบอบฏอลีบาน (ค.ศ.2001 – 2008)” มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลง และการดำเนินนโยบายต่างประเทศทั้งทางด้านการเมือง – ความมั่นคง และด้านเศรษฐกิจ ของปากีสถานต่ออัฟกานิสถานภายหลังการโค่นล้มระบอบฏอลีบาน รวมทั้งศึกษาถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายในช่วงเวลาดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่าในยุคหลังระบอบฏอลีบาน ปากีสถานได้ดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงแบบสองแนวทาง (Dual Track Policy) และดำเนินนโยบายเชิงรุกทางด้านเศรษฐกิจ (Forward Policy) ต่ออัฟกานิสถาน เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า มีตัวแปรภายนอก และภายในประเทศที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของปากีสถานต่ออัฟกานิสถาน โดยตัวแปรภายนอกที่สำคัญ คือ นโยบายของสหรัฐฯ และอินเดีย ส่วนตัวแปรภายในประเทศ ได้แก่ 1) ประธานาธิบดี เฮอร์เบต มุซาร์รอฟ 2) ความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลทหาร 3) บทบาทของกองทัพและหน่วยข่าวกรอง (ISI)

ของปากีสถาน 4) “พหุสังคม” และความแตกแยกทางด้านสังคม วัฒนธรรม และศาสนา 5) สภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยของปากีสถาน 6) ความขัดแย้งระหว่างปากีสถานกับอัฟกานิสถานในประเด็นเส้นแบ่งเขตศุราน และการจัดตั้งรัฐปุกขตุนิสถาน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงและการดำเนินนโยบายดังที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างปากีสถานและอัฟกานิสถานพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือกันทั้งในรูปแบบทวิภาคและพหุภาคี

จากการดำเนินนโยบายดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เศรษฐกิจของปากีสถานขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี ในช่วงตั้งแต่ ค.ศ.2002 – 2008 อีกทั้งยังสามารถจับกุมและสังหารแกนนำและสมาชิกขบวนการอัลกออิดะฮ์ได้หลายคน แต่ภายใต้ความสำเร็จดังกล่าว ปากีสถานต้องประสบความล้มเหลวในหลายๆ ด้าน เนื่องจาก การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นผลจากความช่วยเหลือที่ได้รับจากต่างชาติ และได้นำเงินช่วยเหลือไปใช้ในปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย มากกว่าการนำไปพัฒนาทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ กองกำลังภูอลีบันและอัลกออิดะฮ์ยังคงฝังตัวอยู่ตามแนวชายแดนฝั่งปากีสถาน ดังนั้น หากมองในภาพรวมแล้ว การดำเนินนโยบายต่างประเทศของปากีสถานต่ออัฟกานิสถานถือว่าประสบความล้มเหลว